

att ringa. Men han fick vänta länge innan han kunde ringa. Det berodde på att Herman Pettersson i Storegården (anknytning B) hade ett mycket långt samtal med en hästhandlare i Resville. Konrad blev till slut väldigt otå-

lig. Han lyfte telefonluren och sade: "Nu får ni sluta att prata, annars hinner den här märren att föla, som ni har pratat om så länge".

Kap. 15. JUF OCH 4 H

JUF-föreningen

Av Bertil Andersson

JUF-rörelsen har omfattats med livligt intresse av bygdens befolkning. Den första avdelningen bildades i Hangelösa 1920 med flera medlemmar från Skeby. Denna avdelning bedrev ingen tävlingsverksamhet men anordnade jordbrukskurser, föredrag m.m. samt iståndsatte en gammal ryggåsstuga i Hangelösa med ett litet hembygdsmuseum. Verksamheten blomstrade under åtskilliga år men sedan avtog intresset. Verksamheten återupptogs 1944 under namnet "Skebyortens JUF-avdelning". Medlemsantalet blev redan under det första året 62 st.

Varför startade man avdelningen?

- Två föreningar hade upphört med sin verksamhet: SLU (Svenska Landsbygdens ungdomsförening) och ungsvenskarna.
- Många människor bodde på landsbygden och det fanns ett behov att komma samman och mötas i någon form.

Ordföranden:

1944 Nils Svensson
1945-48 Erik Pettersson
1949 Stig Engström
1950 Per Andersson
1951 Per Skagerstam
52-53 Tore Pettersson

54-56 Jöns Skagerstam
57-64 Eivor Svensson
65-68 Per Söderlund
69-74 Tore Aronsson
1975 - Jörgen Pettersson

JUF anordnade de populära *sommarfesterna* i Björsgårds hage nära Källby station. Programmet bestod av volleyboll, dragkamp, uppträdande och folklekar m.m. Servering anordnades. Dessa fester gav ett bra tillskott till kassan. 1961 var den sista sommarfesten.

Teaterpjäser spelades flera gånger. Mest uppskattad var "Fädernegården" och en annan pjäs var "Storklas och Lillklas". JUF spelade cabaret under flera år. En period hade JUF en egen jazzorkester.

År 1955

Besök
J. U. F:s Stora Hembygds-FEST

i BJÖRSGÅRDS HAGE (vid Källby station)
söndagen den 14 augusti kl. 14.30

Program:
FÖREDRAG av Helfrid Jansson "Familjedagarna i Hamburg".
Kl. 15.00 Traktortävlingar.
Kl. 16.00 Västgötahistorier berättas av Herbert Dahl.
Kl. 17.00 Uppträdande av 9-åriga sångarfyndet Ann-Catrine Olausson.
Kl. 18.00 Cabaré av Askyrka JUF:s amatörer.
Kl. 19.30 "Marknadsafton". Teater av Järpås JUF:s amatörer.
Folklekar — Kaffeservering — Tombola — Chokladhjul
— Skjutbana
SKEBYORTENS JUF-AVDELNING.

Luciafest 1944 i JUF:s regi. Första raden (sittande): Nils Svensson, Sven Antonsson, Paul Hjertberg, Sven Nilsson. Andra raden: Maj Johansson (Werner), Karin Aronsson, Valborg Larsson (Hedström), Elsa Svensson, Ingrid Larsson, Margit Helge, Gun Wadell (tärna), Gerd Helge, Ingrid Pettersson (lucia), Ingegerd Konradsson, Greta Skallström (tärna), Ingrid Svensson, Johan Ljungström, Helga Wängdahl, Birgitta Angel (flickan), Tredje raden: Märta Pettersson, Folke Sjölander, Hilmer Ljungström, skymd person, Svea Bergman, Erik Smedman, Sven Smedman, Evert Bredh, okänd person, Lennart Berg, Herbert Ekman, Erik Pettersson, Erland Bredh, Einar Ekman, Lennart Helge, Folke Hedström.

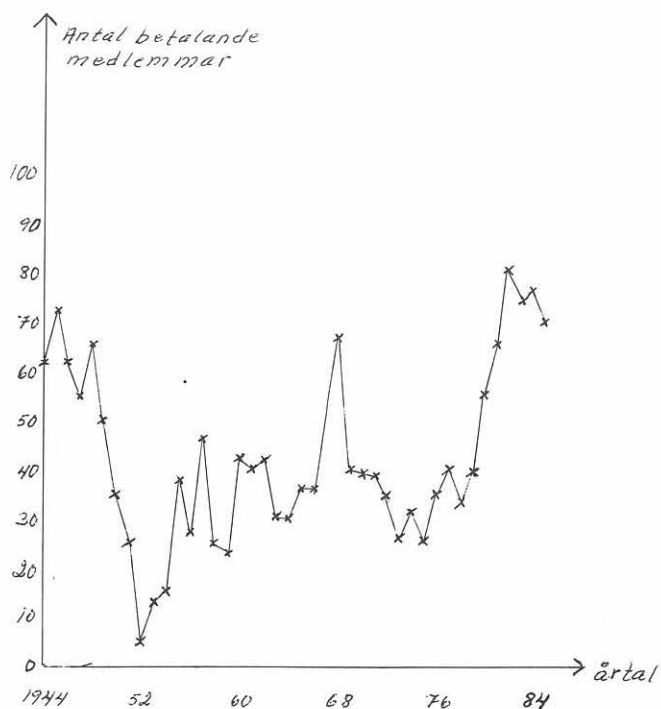
JUF - 4 H. Bengt Andersson spelar dragspel. Åhörare är Elsa Svensson i Sörgården. Bilden är tagen 1954 när en kabaré repeterades.

Några utdrag ur protokollsböcker m.m.

- 1948 Plöjningstävling med både häst och traktor. Unga odlare startades.
- 1949 Bidrag från Skeby kommun med 90 kr.
- 1950 Nils W. Fröjd medverkade för första gången den 15/2.
- 1951 Tävlning i rättskrivning. Avdelningen fick mottaga en fana.
- 1955 Utflykt till Säware flygfält
- 1957 Medlemmar uppförde "Fädernegården".
- 1961 Vid ett möte beslutades att varje månadsmöte måste sluta senast kl. 23.00.
- 1965 Avdelningen tillverkade julpynt och sålde på prisutdelningsfesten.
- 1966 Eivor Svensson blev utsedd till årsbästa FHU:are i Sverige. (FHU = Förbundet Hem och Ungdom).
- 1968 Vid plöjningstävling användes för första gången treskäriga plogar.
- 1969 Avdelningen beslöt att samla in diabilder över verksamheten på förslag av Per Söderlund. Vid 25-årsjubileet deltog 105 personer i Hangelösa bygdegård.

- 1970 Ny kretsindelning med namnet "Götene kommundkrets". Bengt Hermansson blev Skaraborgsmästare i plöjning.
- 1972 Jörgen Pettersson blev svensk juniormästare i plöjning vid tävlingar i Hammarstrand, Jämtland.
- 1976 Ordföranden hälsade alla välkomna till äggsexan. Kvällen startades med intagande av mängder med ägg och sill samt en landgång. När alla var mätta och belåtna hade festkommittén anordnat några skämttävlingar, som avverkades under mycket stöj och glam.
- 1980 Älgsafari utan älg.
- 1982 4 H-klubben samlade in 8 200 kg plastsäckar. Det utgjorde 9 % av länsinsamlingen. Delning av JUF- och 4 H-verksamheten.
- 1983 Några medlemmar uppförde "Ruskaby skola" på prisutdelningsfesten.
- 1984 Avdelningen firade 40-årsjubileum. Då tilldelades guldplaketter till de två förtjänta medlemmarna Eivor Svensson och Bengt Andersson. Förbundets förtjänstmärke i silver jämte diplom erhöll Ylva Pettersson och Ingela Larsson (Husaby).

*Medlemsutveckling
JUF-medlemmar kommer
från Skeby, Broby och Källby*

Tävlingar

Inom Skeby JUF har tävlingsverksamheten intagit en dominerande roll. De första åren hölls tävlingar i häst- och nötkreatursbedömning, rotfrukts-gallring, orientering m.m.

Framgångarna har varit stora för JUF i tävlingssammanhang och på det viset har namnet "Skeby" blivit känt. Det mest anmärkningsvärda har varit Jörgen Petterssons stora framgångar i plöjningstävlingar. Här följer en sammanställning över de bästa tävlingsresultaten, som är gjorda av skebybor.

Vid JUF:s 40-årsjubileum 1984 togs denna bild. Från vänster Jörgen Pettersson (ordförande), Ylva Pettersson, Bengt Andersson, Eivor Svensson och Ingela Larsson. Fotograf: Arne Jacobsson, Götene.

Den mest framgångsrike medlemmen har varit *Jörgen Pettersson*, Storegården.

Han har mest tävlat i traktorplöjning.

JSM-tävlingar i plöjning: 1972 och 1974. Båda gångerna blev Jörgen mästare.

SM-tävlingar i plöjning: 1973 (Etta), 1975 (Fem), 1979 (Två), 1980 (Sexa), 1981 (Trea), 1982 (Etta), 1983 (Två).

NM-juniortävlingar i plöjning: 1973 (Två)

Jörgen Pettersson har representerat Sverige i 4 världsmästerskap i traktorplöjning. Här följer resultat och tävlingsplats.

1974: 14:de plats i Finland,
1980: 12:te plats i Nya Zeeland,
1983: 5:te plats i Zimbabwe,
1984: 7:de plats i England.

Dessutom har Jörgen blivit svensk mästare i traktortechnik 1978.

Jörgen Pettersson 1982 i Vårgårda med SM-bucklan. Fotograf: Ingemar Lundgren, Skarstad.

Medlem	Årtal	Tävling	Ev. placering
Bengt Andersson	1968	Traktorsäkerhets tävling med skydds stig.	Svensk mästare
Bengt Andersson	1968	"	Deltog i nordiskt mästerskap. Nr 1 i R-län.
Lennart Helge	1968	Betgallring	Svensk mästarinna
Margareta Hermansson	1968	Sömnad	Svensk mästarinna
Margareta Hermansson	1969	Sömnad	Nordiska mästerskapet
Margareta Hermansson	1968	Sömnad	Tvåa
Gunnar Ljungström	1970	SM-tävling i teknikkörning med traktor	
Gunnar Ljungström	1970	NM-tävling i traktorsäkerhets-tävling med skyddsstig	
Tore Pettersson	1953	Traktorplöjning	Skarborgsmästare
Tore Pettersson	1954	"	SM Trea
Eivor Svensson	1954	Matlagning Junior SM	Etta
Eivor Svensson	1954	Matlagning Junior NM	Sexa
Eivor Svensson	1955	Husmoderstrekamp SM	
Eivor Svensson	1962	Matlagning SM	Trea
Eivor Svensson	1962	Matlagning NM	Sjua
Eivor Svensson	1963	Matlagning	SM-mästarinna

Skeby 4 H-avdelning

4 H, som från början kallades "Unga Odlare" började 1948 som en yngreverksamhet inom JUF. Namnet 4 H tillkom 1961. Efter att ha haft gemensam styrelse med JUF, valde 4 H:arna 1982 sin första helt egna och blev därmed en fristående förening. 1984 var man uppe i ett medlemsantal på 52 st och var därmed en av länets största klubbar.

Verksamhet 1984

Föreningen hade flest 4 H-företag i länet, hela 35 st. Föreningen inriktade sig bl.a. på bakning, mellankalvsuppfödning och olika slags köksväxtodling (t.ex. vitkål, lök, morötter och potatis).

Olika sportaktiviteter såsom volleyboll, landbandy. Bakning, Matlagning. Plastsäcksinsamling.

Länsläger på Lidafors (1:a i "Lägertoppen").

Deltagit i riksläger.

Bilrally (ordnade Kinnekullerallyt).

PT- final.

Skeby 4 H har varit mycket framstående i de praktisk-teoretiska lagtävlingarna, där Skebyavdelningen har representerat Skaraborgs län i fem riksfinaler. Bästa placering var en tredjeplats 1983.

Skeby 4 H har ovanligt många programpunkter som medlemmarna kan delta i. Därför vann föreningen 1984 års aktivitetstävling för 4 H-klubbar i länet ganska överlägset.

	Ordförande	Klubbledare
1982	Kjell Carlsson	Kjell Carlsson
1983	"	Helén Brolin
1984	"	Magnus Gustavsson
1985	"	"
	Kassör	Sekreterare
1982	Jan-Ola Malmgren	Magnus Gustavsson
1983	"	Christina Svensson
1984	"	"
1985	"	"

Skeby 4 H representerade Skaraborgs län 1979 vid P.T tävlingar med detta lag: Från vänster, Marita Andersson Trulsagården, Ronald Johansson Källby, Ylva Lundgren Eolsborg, Ulf Pettersson Eolsborg och Kjell Carlsson Källby. Fotograf: Ingemar Lundgren, Skarstad.

Kap 16. FATTIGVÅRD OCH SOCIALVÅRD

Av Ivar och Helfrid Jansson

Hur underhållet av de fattiga inom socknen var ordnat, under 1700- och början av 1800-talet har ej undersökts. Det följande har erhållits ur protokoll från 1864 och senare, och från berättelser av äldre personer.

Det är ovisst om den sk rotegången praktiserats i någon större utsträckning här, men protokoll visar att de sjuka eller fattiga, som haft bostad erhållit understöd i natura. Den vårdbehövande fick mat för en dag av varje 1/4 hemman. Det bestämdes då vilket hemman som skulle börja, och sedan fortsätta enligt gammal ordning, som det heter i protokollen.

Ur ett protokoll från 1867 antecknas att "Sockenmännen beslöt att varje hemmansinnehavare och brukare skola ansvara för alla de personer vilka äro under deras hemman skattskrivna och icke synes tillhöra fattigvården, utan tillhandahålla de behövande spannmål till billigt pris... på kredit... och tillfälle till arbetsförtjänst..." Denna omtanke om de mindre bemedlade, som hade sin bostad på gårdarnas ägor, fortlevde en god bit in på 1900-talet.

Skebys f.d. fattigstuga fotograferad 1955. Hyresgäst då var Alexandra Rydholm. Huset revs omkring 1958.

I de tillgängliga protokollen talas ej om någon utlejning av fattiga till den lägstbjudande, men väl förekommer detta ifråga om utom äktenskapet födda barn vid ett par tillfällen. Däremot förekommer att backstugusittare åtagit sig att mot viss summa, antingen för år eller månad, taga vård om någon gammal orkeslös person. Vid något tillfälle har den som åtagit sig skötseln av sådan person, hos sockenmännen gjort framställning om något förhöjd vårdavgift, vilken ofta beviljats.

Fattigkassan tillfördes medel dels om så erfordrades genom uttaxering, dels genom att det på dödsbonas be hållning utgick en viss fattigprocent. Dessutom insamlades vid bröllop, barndop och begravningar medel till de fattiga, vilka belopp prästerna bokförde.

Den 23 december 1872 beslutades "en uttaxering av 80 riksdaler riksmünt för förmedlat helt hemman för ny fattigstugas byggande".

Fattigkassans medel gjordes räntebärande genom utlåning mot revers, och det var inte endast privatpersoner som lånade pengar ur denna kassa. Såväl kyrkokassan som kommunalnämnden har vid några tillfällen erhållit lån ur fattigkassan, enligt vad gamla räkenskapsböcker utvisar.

Tiggeri

Ett förhållande som förorsakade såväl högre som kommunala myndigheter mycket bekymmer, var det rikligt florerade tiggeriet. Många dekret utfärdades, och många beslut fattades för att söka få tiggeriet ur världen, men framgången var nog inte så stor.

Den 17 mars 1864 stadgades här i Skeby "ett vite av 1 Rdr för den som längre tid hos sig hyser kringstrykande personer utan anmälan och tillstånd av kommunalnämnden, och om någon överträder detta beslut höjes detta vite enligt bestämmelserna i 7 § i Kungl.Maj:ts nådiga förordning av den 21 mars 1862". 11 januari 1869 heter det i protokollet "På framställd fråga vad åtgärder lämpligast bör vidtagas för att förhindra det alltmer tilltagande tiggeriet av från andra församlingar kringstrykande per-